

Körkarlen

ORDLISTA

slummen (sida 3, rad 5) ett fattigt område i eller utanför en stad

kammare (sida 11, rad 18) ett litet sovrum

eländig (sida 14, rad 6) fattig, ynkelig

paltor (sida 14, rad 8) trasiga och smutsiga kläder

en åldring (sida 14, rad 12) en gammal människa

brännvin (sida 21, rad 3) sprit

luffare (sida 21, rad 8) människor som inte har ett hem, utan vandrar runt

sluskigt klädd (sida 21, rad 12) slitet, slarvigt och smutsigt klädd

kuslig (sida 23, rad 9) hemsk, läskig

i fjol (sida 27, rad 9) förra året

kåpa (sida 50, rad 6) klänningsliknande överdragsrock

blänga (sida 62, rad 1) stirra

pjoskigt (sida 62, rad 10) ynkligt, eländigt

dyster (sida 75, rad 17) ledsen

besinningslöst (sida 90, rad 10) utan kontroll

Hittar du fler svåra ord? Skriv ner dem i en egen ordlista och slå sedan upp vad de betyder. Skapa en egen ordlista med ord och förklaringar.

Arbeta med ordlistan

1. Gå tillbaka till boken. Läs meningarna där orden i ordlistan och dina egna ord finns. Förklara med egna ord vad meningarna betyder.
2. Skriv egna meningar med fem av orden.

GRAMMATIK

Verb

1. Verb är ord som beskriver vad någon gör. Stryk under verben i följande meningar. I vissa finns fler än ett.
 - Kapten Andersson ser på kvinnan.
 - Då öppnar syster Edit sina ögon.
 - David Holm berättar viskande.
 - Han förklarar för dem.
 - Kroppen lyder honom inte.
 - Gustavsson döljer ansiktet.
 - Slumsystemen reser sig.
 - Hon ser en mörk gestalt som håller i en lie.
2. Meningarna ovan är skrivna i presens (nutid). Gör om meningarna så att verben står i preteritum (dåtid). Till exempel: David Holm är död. David Holm var död.

LÄSFÖRSTÅELSE

Bakgrund

1. Vad är en slumsyster?

Kapitel 1

2. Vilken dag är det?
3. Vad har hänt med Edit?
4. Vilka finns i rummet hos henne?
5. Vem frågar Edit efter?
6. Vem är kvinnan som kommer på besök?
7. Varför tycker Edit synd om henne?

Kapitel 2

8. Var är David Holm?
9. Vad berättar han om sin vän Georges?
10. Vad gör körkarlen?
11. Hur reagerar David Holm när han får veta att Edit vill träffa honom?
12. Vad händer med David Holm?

Kapitel 3

13. Vad är det för ljud som väcker David Holm?
14. Vad har hänt med hans kropp?
15. Vem kör vagnen?
16. Vad krävs för att körkarlen ska kunna lämna över uppdraget?
17. Vem är det David Holm ser på marken?

Kapitel 4

18. Vad får vi veta om Gustavssons känslor för Edit?
19. Varför blir David Holm arg när han upptäcker att han är i Edits hem?
20. Varför tror syster Maria att Edit är kär i David Holm?
21. Vad gjorde David Holm med sin lagade rock? Varför?

Kapitel 5

22. Hur var Edits första möte med fru Holm?
23. Hur blev det för fru Holm när Edit sammanförde henne med sin man igen?
24. Varför ber syster Maria att David Holm ska hinna till Edit innan hon dör?

Kapitel 6

25. Vad ser Edit som ingen annan kan se?
26. Vad har Edit för tankar om döden?
27. Varför är det så viktigt för Edit att David Holm blir en god människa?

Kapitel 7

28. Hur har fru Holm förändrats?
29. Varför får Edit dåligt samvete när hon ser henne?
30. Vad är det för papper herr och fru Holm måste skriva på?
31. Varför kallar fru Holm sin man för en mördare?

Kapitel 8

32. Vad berättar fängelseprästen om David Holms bror?

Kapitel 9

33. Hur känner Edit att David Holm är närvarande?

Kapitel 10

34. Hur känner sig David Holm när han ligger i kärnan?
35. Varför tror han att tiden har stannat?

Kapitel 11

36. Vem är det Georges tar med David Holm till?
37. Hur känner David Holm när han ser mannen?
38. Vad har mannen gjort?

Kapitel 12

39. Vad berättar körkarlen om broderns flykt?
40. Vad gör den lilla pojken som han träffar?
41. Varför stannar rymmaren hos pojkens familj?

Kapitel 13

42. Varför vill människorna i stugan att mannen ska gå tillbaka till fängelset?
43. Vad hände med Bernhard?
44. Vad lovar David Holm sin bror att han ska göra?

Kapitel 14

45. Varför känner David Holm sig tacksam mot Georges?
46. Vilka döda är svårast att hämta, enligt Georges?

Kapitel 15

47. Varför besöker körkarlen och David Holm hans fru och barn?
48. Vad är det som gör att David Holm accepterar uppdraget som körkarl?
49. Vad hittar körkarlen för lösning på situationen med barnen?

Kapitel 16

50. Vem tror David Holm är den som smeker honom över pannan?
51. Varför gråter David Holm?
52. Hur reagerar hans fru?

SKRIVA

Skriv en recension

Vad tyckte du om boken? Skriv en recension och använd följande meningar som stöd:

- Jag tyckte om att ...
- Det bästa med boken var att ...
- Den person jag tyckte bäst om var ...
- Det var bra att ...
- Jag tyckte inte om att ...
- Det var konstigt ...
- Det var hemskt ...
- Jag undrar varför ...
- Jag hoppas ...

Lär känna karaktärerna

Låt karaktärerna berätta om sig själva. Välj tre karaktärer och låt dem fortsätta följande meningar:

Karaktär 1

- Jag är ...
- Det viktigaste i mitt liv är ...
- Jag blir ledsen och arg när ...
- Jag undrar ...
- Jag önskar ...
- Jag agerade som jag gjorde för att ...
- Något jag skulle vilja ha gjort annorlunda är ...

Karaktär 2

- Jag är ...
- Det viktigaste i mitt liv är ...
- Jag blir ledsen och arg när ...
- Jag undrar ...
- Jag önskar ...
- Jag agerade som jag gjorde för att ...
- Något jag skulle vilja ha gjort annorlunda är ...

Karaktär 3

- Jag är ...
- Det viktigaste i mitt liv är ...
- Jag blir ledsen och arg när ...
- Jag undrar ...
- Jag önskar ...
- Jag agerade som jag gjorde för att ...
- Något jag skulle vilja ha gjort annorlunda är ...

Fem frågor till författaren

Vilka fem frågor skulle du vilja ställa till Selma Lagerlöf?

Vad tror du att hon skulle svara?

Skriv en faktatext

Ta reda på mer om författaren Selma Lagerlöf. Utgå ifrån följande frågor och lägg till fler om du vill. Glöm inte att berätta vilka källor du använt och att inte skriva av andra texter.

- Var föddes hon?
- Hur var hennes barndom?
- Vad studerade hon?

- Vad arbetade hon med?
- Hur kom hennes första bok till?
- Vilka andra böcker skrev hon?
- Hur inspirerades hon av olika resor?
- Vilka personer var viktiga i hennes liv?
- Vilken betydelse hade huset Mårbacka för henne?
- Vilka politiska och sociala frågor var viktiga för Selma Lagerlöf?

ANALYSERA

Teman

Teman är stora känslor och händelser som genomsyrar en berättelse. Exempel på vanliga teman är: kärlek, hat, rädsla, glädje, sorg, ensamhet, gemenskap, vänskap, krig, orättvisa, svartsjuka.

Vilka teman hittar du i *Körkarlen*? Ge exempel och förklara.

Bildspråk

Selma Lagerlöf använder sig av bildspråk i form av liknelser och metaforer.

1. Vad betyder följande meningar?
 - "I detsamma slocknar han som ett utbrunnet ljus." (sida 33)
 - "Den luriga ungen hade fångat honom som i en råttfälla!" (sida 118)
 - "Gud, låt min själ få komma till mognad, innan den ska skördas!" (sida 134)
2. Hittar du fler exempel? Skriv av dem och förklara vad de betyder.

Bokens huvudkonflikt

I varje bok finns det ett problem som behöver lösas. Detta kallas för bokens huvudkonflikt.

1. Vad tycker du är huvudkonflikten i den här boken?
2. Förklara varför du tycker så.
3. Hur löser sig huvudkonflikten?

Tidsperspektiv

Körkarlen utspelar sig under en nyårsnatt, men i den finns många återblickar och hopp i tiden.

1. Hur tycker du att det fungerar?
2. Vilka för- och nackdelar finns med återblickar?
3. Vilken återblick tycker du ger bäst information?
4. Vad hade du velat veta mer om?

En klassiker

En klassiker är en bok som är gammal, men ändå aktuell och som har lästs av flera generationer. Man brukar säga att den är tidlös, att den passar i vilken tid som helst.

1. Varför tror du att *Körkarlen* blivit en klassiker?
2. Vad är tidlöst, vad passar både när den skrevs och nu?
3. Vad i boken är kopplat till den tid och det samhälle som boken skrevs i?
4. Tycker du att *Körkarlen* är en klassiker som många borde läsa? Varför? Varför inte? Argumentera för din åsikt.